

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 14.2.2007
COM(2007)35 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI**

Iekšējais preču tirgus. Eiropas konkurētspējas stūrakmens

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI

Iekšējais preču tirgus. Eiropas konkurētspējas stūrakmens

(Dokuments attiecas uz EEZ)

Šis paziņojums ir sagatavots saistībā ar patlaban notiekošo 21. gadsimta vienotā tirgus politikas pārskatīšanu. Šādā kontekstā tajā īsumā izanalizēta viena no četrām pamatbrīvībām, proti, brīva preču apgrozība, un papildus izskaidrotas vairākas jaunas iniciatīvas, kas konkrēti paredzētas brīvas preču aprites uzlabošanai.

Līdz šim nozīmīgākie tehniskie šķēršļi, kas kavēja brīvu preču apriti ES, ir novērsti vai arī netiek pieļauta to rašanās. Uzņēmumi un pilsoņi kopumā ir apmierināti ar to, kā patlaban noris iekšējā preču tirgus darbība.

Tomēr rezultāti, kas tika iegūti, veicot sabiedrisko apspriešanos par iekšējā tirgus nākotni, iekšējā preču tirgū atklāj vairākus būtiskus trūkumus, kuri vēl aizvien negatīvi ietekmē gan uzņēmumus, gan patērētājus. Ieinteresētās personas, piemēram, uzskata, ka dalībvalstu tehnisko noteikumu dēļ tās patiesībā nevar izmantot brīvo tirdzniecību ES. Līdz ar to patērētāji nevarēs šos ražojumus iegādāties savas valsts tirgū un būs ierobežota viņiem piedāvātā izvēle. Ieinteresētās personas arī izsaka neapmierinātību par neskaidrībām un neatbilstīgi spēkā esošajās ES prasībās ražojumu tirdzniecības jomā un par trūkumiem saistībā ar CE zīmi ražojumiem. Patērētāji pilnībā neizprot CE zīmes nozīmi, un dažas dalībvalstis, piemērojot šos noteikumus, izvirza lielākas prasības nekā citas dalībvalstis. Savukārt citās dalībvalstīs netiek atzīti atbilstības sertifikāti, tādējādi ražotājiem rodas atšķirīgas izmaksas, ko piemēro testēšanas un sertifikācijas iestādes. Turklāt daudzi pilsoņi joprojām saskaras ar nevajadzīgu dokumentu sagatavošanu un papildu izmaksām, kas rodas, piemēram, reģistrējot automašīnu vai pārvietojot to uz mītnes valsti.

Vienots un neierobežots iekšējais tirgus joprojām ir labākais veids, kā veicināt Eiropas ekonomikas konkurētspēju. Ievērojot to, ka atsevišķu ražojumu tirdzniecībā ES vēl aizvien ir pārāk liela birokrātija un nenoteiktība, šajā paziņojumā ir piedāvātas četras jaunas iniciatīvas, lai vēl vairāk atvieglotu brīvu preču apriti.

- Priekšlikums regulai, ar ko nosaka procedūras, lai dažus valstu tehniskos noteikumus piemērotu citā dalībvalstī likumīgi tirgotiem ražojumiem.
- Priekšlikums regulai par akreditācijas un tirgus uzraudzības pasākumiem.
- Priekšlikums lēmumam par ražojumu tirdzniecības vienotu sistēmu.
- Skaidrojošs paziņojums par procedūrām to mehānisko transportlīdzekļu reģistrācijai, kuru izcelsme ir citā dalībvalstī.

Šīs četras iniciatīvas ir ļoti svarīgi pārskatītās nodarbinātības un izaugsmes stratēģijas elementi. Tās ir jauno mērķu un to iniciatīvu kopuma neatņemama sastāvdaļa, kuras Komisija iesniegs patlaban notiekošās 21. gadsimta vienotā tirgus politikas pārskatīšanas ietvaros.

1. IEVADS

Iekšējais preču tirgus ir Eiropas integrācijas pamatelements. Tas, kas pirms 50 gadiem aizsākās kā daļa no muitas savienības, kas kopš 1968. gada ietvēra muitas nodokļu atcelšanu Eiropas Kopienā un kopējā ārējā tarifa izveidi, laika gaitā kļuva par vienu no galvenajiem Eiropas stipruma un stabilitātes pamatelementiem. Neraugoties uz šā uzdevuma ārkārtīgo sarežģītību un vērienīgumu, Kopiena diezgan ātri ir spējusi ieviest tiesisku regulējumu, kas uzlabojis pilsoņu dzīvi un uzņēmumu darbību. Iekšējais preču tirgus ir ne vien Kopienā notiekošās izaugsmes galvenais virzītājspēks, bet tas lielā mērā arī ietekmē ES spēju sacensties starptautiskajā mērogā.

Šis paziņojums ir sagatavots saistībā ar patlaban notiekošo 21. gadsimta vienotā tirgus politikas pārskatīšanu, kuras rezultāti divos posmos tiks izklāstīti 2007. gadā: paredzēts, ka 2007. gada februārī tiks iesniegts starpposma ziņojums Pavasara Eiropadomei, bet konkrētāki priekšlikumi sekos 2007. gada rudenī. Šīs pārskatīšanas pamatā ir 2006. gadā veiktā sabiedriskā apspriešanās, kam sekos vienotā tirgus četru pamatbrīvību visaptveroša analīze. Noslēguma ziņojumā tiks izvirzīta virkne iniciatīvu, kuras papildinās šajā paziņojumā un tam pievienotajos priekšlikumos paustos apsvērumus.

Šim paziņojumam ir pievienotas un tajā skaidrotas vairākas jaunas iniciatīvas, lai vēl vairāk atvieglotu brīvu preču apriti, ievērojot to, ka joprojām pastāv zināmas neskaidrības un/vai birokrātija, kas novērojama atsevišķu ražojumu tirdzniecībā visā ES.

2. IEKŠĒJAIS PREČU TIRGUS DARBOJAS LABI...

Iekšējais preču tirgus ir ciešāk sasaistījis Eiropas valstu tautsaimniecības, un tirdzniecība starp dalībvalstīm ir nemiēģi paplašinājusies. ES-27 valstu iekšējā tirdzniecība veido divas trešdaļas no kopējā tirdzniecības apjoma, un tas liecina, ka tirdzniecība starp 27 dalībvalstīm ir ļoti nozīmīga salīdzinājumā ar tirdzniecību ar pārējo pasauli.

Šodien būtu grūti iedomāties dzīvi ES bez ražojumiem no citām valstīm. Patlaban Eiropā ikvienā veikalā ir pieejama daudz plašāka kvalitatīvāku ražojumu izvēle. Pat ikdienā lietojamie ražojumi ir ražoti ne vien mītnes valstī, bet tiek ievesti no visas Eiropas. Taču ne tikai ES pilsoņi izmanto iekšējā preču tirgus piedāvātās priekšrocības. Uzņēmumi var daudz efektīvāk darboties, samazinot atbilstības izmaksas un izmantojot apjomradītos ietaupījumus, kas tiek iegūti, saskaņojot dalībvalstu tehniskos noteikumus.

Iekšējā preču tirgū ir izpildīti gandrīz visi solījumi, kas tika izvirzīti 1985. gada Baltajā grāmata par iekšējā tirgus pabeigšanu. Līdz ar EK Līguma 28. līdz 30. panta un sekundāro EK tiesību aktu piemērošanu **tika novērsti gandrīz visi tehniskie šķēršļi, kādi bija sastopami ES iekšējā preču tirdzniecībā**, jo īpaši piegādes ķēdē esošie šķēršļi. Līdz 1992. gadam bija pabeigta lielākā daļa sagatavošanās. Būtiskākie šķēršļi ES iekšējā preču tirdzniecībā joprojām saglabājas nesaskaņotajā jomā vai citās, vienlīdz nozīmīgās jomās, piemēram, taksācijas (kur saskaņošanas līmenis nav

pietiekami augsts, lai efektīvi novērstu visus ar nodokļiem saistītos traucēkļus un vienotā tirgus darbības traucējumus) un intelektuālā īpašuma jomā.

Aptaujas liecina, ka **lielākā daļa uzņēmumu un pilsoņu ir apmierināti ar to, kā patlaban noris iekšējā preču tirgus darbība**. Īpaša 2002. gadā sagatavotā iekšējā tirgus izdevuma „Neierobežota iekšējā tirgus darbības 10 gadi” rezultāti norāda uz to, ka 76 % uzņēmumu, kuri piedalījās aptaujā un kuri savus ražojumus eksportēja uz sešām vai vairāk par sešām ES dalībvalstīm, kā pozitīvu novērtēja iekšējā tirgus ietekmi uz savu uzņēmējdarbību. Vairāk nekā 60 % no šiem uzņēmumiem apgalvoja, ka, pateicoties iekšējam tirgum, tie ir sekmīgāk pārdevuši savus ražojumus citās dalībvalstīs. Saskaņā ar nesen veikto *Eurobarometer*¹ aptauju 3 no 4 ES pilsoņiem (75 %) uzskata, ka iekšējā preču tirgus ietekme ir bijusi pozitīva.

3. ...TAČU TAS STRAUJI MAINĀS...

Kopš iekšējo robežkontroles pasākumu atcelšanas 1993. gada 1. janvārī stāvoklis Eiropas Savienībā un ārpus tās ir būtiski mainījies.

- **Patērētājs izmanto iekšējā preču tirgus piedāvātās priekšrocības.** Kopš 1993. gada iekšējais preču tirgus ir veidots, balstoties uz visu piegādes ķēdē sastopamo tehnisko šķēršļu novēršanu, lai ražojumu vietējā mērogā varētu pārdot patērētājam. Ražojums gandrīz vienmēr tika piedāvāts tikai pārdošanai patērētājam viņa mītnes dalībvalstī. Informācijas vākšana par citiem ražojumiem, kurus bija paredzēts pārdot citviet ES, bija sarežģīta un laikietilpīga. Tagad ierasto pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu sākumā izveidoto piegādes ķēdi ir papildinājušas jaunas piegādes ķēdes. Līdz ar aizvien plašāku interneta izmantošanu, robežu likvidēšanu ES iekšienē, euro ieviešanu, transporta izmaksu samazināšanos u.c. apstākļiem pircējiem/patērētājiem ir daudz plašāka izvēle attiecībā uz to, kur, kad un kādā veidā iegādāties konkrēto ražojumu. Tāpēc viņi aizvien biežāk ražojumus (piemēram, mehāniskos transportlīdzekļus) iegādājas citās dalībvalstīs vai arī attālināti. Tādējādi uzņēmumi un patērētāji, šķiet, aizvien retāk saskaras ar šķēršļiem ES iekšējā tirdzniecībā.
- **Ļoti strauji noris ražojumu jaunrade.** Rodas jaunas tehnoloģijas, ar kuru palīdzību iespējams ātri ieviest jaunus ražojumus un palielināt ražošanas procesu elastīgumu.
- **Uzņēmumiem ir ātri jāpielāgojas jauniem izaicinājumiem.** Uzņēmumi šobrīd saskaras ar svarīgiem uzdevumiem, daži no tiem ir iekšējs raksturs (aizvien pieaugoša tehnoloģiju attīstība, prasmju trūkums), kamēr citiem ir ārējs raksturs (sabiedrības gaidas patērētāju, vides un veselības aizsardzības jomā). Vienlaikus ir radusies jauna pasaules ekonomiskā sistēma, kurai raksturīga liela mobilitāte. ES uzņēmumi aizvien biežāk saskaras ar pasaules ekonomikas internacionalizāciju, ko veicina transporta sakaru uzlabošanās, komunikācijas izmaksu samazināšanās, šķēršļu samazināšanās tirdzniecības un ieguldījumu jomā un sīvāka konkurence līdz ar jaunu dalībnieku parādīšanos starptautiskā arēnā.

¹ http://ec.europa.eu/internal_market/score/index_en.htm

4. ... TOMĒR PAŠAPMIERINĀTĪBAI NAV PAMATA

Neraugoties uz vairākkārtējiem panākumiem, **iekšējais preču tirgus vēl nav pabeigts**. To veidojot, jāņem vērā jaunākie tehnoloģiju sasniegumi, starptautiskā vide un patērētāju izvirzītās prasības, kuras nemitīgi mainās. Iekšējā tirgus uzlabošana ir nepārtraukts process, kurā vajadzīgi nemitīgi pūliņi, piesardzība un aktualizēšana.

Komisija 2006. gada aprīlī uzsāka **sabiedrisko apspriešanos par iekšējā tirgus nākotni**. Tās rezultāti² liecina par to, ka, lai gan daudzas ieinteresētās personas ir apmierinātas ar saviem nozīmīgajiem sasniegumiem minētajā tirgū, **joprojām pastāv divas nopietnas problēmas saistībā ar iekšējo preču tirgu**.

- **Valstu tehniskie noteikumi vēl aizvien rada būtiskus šķēršļus brīvai tirdzniecībai ES.** Par galveno traucēkli ir uzskatāma nepietiekamā Līguma noteikumu piemērošana un izpilde, kas īpaši vērojama nesaskaņotajās ražojumu jomās, īpaši attiecībā uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Ieinteresētās personas iebilst, ka valstu tehniskie noteikumi vēl aizvien būtiski apgrūtina brīvu preču apriti ES, kā rezultātā ir vajadzīgas papildu pārbaudes un administratīvie kontroles pasākumi. Ieinteresētās personas uzskata, ka ievērojami jāuzlabo esošā tirgus uzraudzības sistēma, jo dalībvalstīs nav saskaņotas pieejas. Turklāt tām trūkst atbilstošu resursu, lai pielāgotos aizvien mainīgajai uzņēmējdarbības videi tirdzniecības jomā.
- **Daudzas ES tiesību normas ir nekonsekventas vai apgrūtinājošas.** Ieinteresētās personas pauž neapmierinātību par neskaidrībām un neatbilstēm attiecībā uz ES tiesību normām. Piemēram, vienam un tam pašam ražojumam izmanto atšķirīgas definīcijas, savukārt citi pamatjēdzieni nav definēti vispār. Dažādas atbilstības novērtēšanas procedūras pārkāpjas, un atbilstības novērtēšanas iestādes joprojām saskaras ar juridiskiem šķēršļiem. Tāpēc ieinteresētās personas uzskata, ka normatīvais preču regulējums vēl aizvien ir pārāk sadrumstalots. Turklāt tās vērš uzmanību arī uz CE zīmes trūkumiem, jo bieži vien tās faktiskā nozīme tiek pārprasta.

Turklāt **pilsoniem pamazām rodas jauni šķēršļi**, piemēram, saistībā ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem. Vēl aizvien galvenais jautājums, par kuru tiek saņemtas sūdzības, ir mehānisko transportlīdzekļu pārvietošana uz citu dalībvalsti, jo īpaši apgrūtinājošo apstiprināšanas un reģistrācijas procedūru dēļ. Lietotu mehānisko transportlīdzekļu apstiprināšanas procedūras bieži vien noris ilgi un ir dārgas, bet dažkārt noved pie aizlieguma lietot automašīnu, kura iepriekš tikusi likumīgi izmantota, pārvietojoties pa citas dalībvalsts autoceļiem. Reģistrējot citas dalībvalsts izcelsmes automašīnu, nereti ir jākārtos apgrūtinājošas administratīvās formalitātes.

5. RISINĀJUMU MEKLĒŠANA

Rezultāti, kas tika iegūti no sabiedriskās apspriešanās par iekšējā tirgus nākotni, ir nepārprotami: **jāuzlabo preču jomā spēkā esošo ES tiesību aktu kvalitāte un**

² SEC(2006)1215, 20.9.2006.

vairāk uzmanības jāveltī pilsoņu vajadzībām un interesēm iekšējā preču tirgus jomā.

Tāpēc Komisija izvirza **četras dažādas iniciatīvas**, proti:

- priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes **regulai**, ar ko nosaka procedūras, lai dažus valstu tehniskos noteikumus piemērotu citā dalībvalstī likumīgi tirgotiem ražojumiem, un ar ko atceļ Lēmumu 3052/95/EK;
- priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes **regulai**, ar ko izklāsta akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības saistībā ar ražojumu tirdzniecību;
- priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes **lēmumam** par ražojumu tirdzniecības vienotu sistēmu;
- **skaidrojošu paziņojumu** par procedūrām to mehānisko transportlīdzekļu reģistrācijai, kuru izcelsme ir citā dalībvalstī.

Šo pasākumu mērķis ir atrisināt dažas no galvenajām problēmām saistībā ar iekšējo preču tirgu, kuras iezīmējās sabiedriskajā apspriešanā par iekšējā tirgus nākotni, piedāvājot šādus risinājumus.

5.1. Tādu būtisku šķēršļu novēršana brīvajā tirdzniecībā, kas radušies valstu tehnisko noteikumu dēļ

Preču brīvas aprites princips ir izklāstīts EK Līgumā un ir tieši piemērojams visās dalībvalstīs. **Līgums dalībvalstīm uzliek pienākumu pieņemt citā dalībvalstī likumīgi ražotus vai tirgotus ražojumus**, uz kuriem neattiecas Kopienas tiesību mēroga saskaņošana, ja vien tirdzniecības ierobežojumus nevar atsevišķi pamatot, balstoties uz īpaši svarīgām sabiedrības interešu prasībām, piemēram, sabiedrības veselības vai vides aizsardzība. Līdz ar to atsevišķi dalībvalstu šķēršļi var būt pamatoti, bet citi – ne.

Tomēr praksē **tehniskie šķēršļi brīvai preču aprītei ES vēl aizvien ir bieži sastopami**. Tie rodas valstu noteikumu dēļ, kuri uzņēmumiem uzliek pienākumu likumīgi izcelsmes dalībvalstī tirgotus ražojumus pielāgot galamērķa dalībvalsts noteikumiem. Kādā aptaujā aptuveni 35 % uzņēmumu ziņoja par problēmām saistībā ar tehniskiem noteikumiem citā dalībvalstī, bet aptuveni 50 % uzņēmumu nolēma savus ražojumus pielāgot šiem noteikumiem³.

Šo šķēršļu saglabāšanās pamatā ir vairāki faktori. Daudziem uzņēmumiem trūkst ekspertu zināšanu, laika, atbilstošu cilvēkresursu un naudas līdzekļu, lai aizstāvētu savas tiesības dalībvalstī, kurā tie plāno pārdot savus ražojumus. Bieži vien uzņēmumi un valstu iestādes nav informēti par brīvas preču aprites principu. Diskusijās viņi bieži vien saskaras ar juridisko nenoteiktību saistībā ar pierādīšanas pienākumu. Turklāt uzņēmumi riskē, lemjot par ražojuma tirdzniecību citā dalībvalstī. Uzņēmumiem ir sarežģīti iepriekš noskaidrot, vai tie var likumīgi pārdot savus ražojumus citā dalībvalstī. Lai gan Tiesa apstiprināja principu, ka dalībvalstu

³ Otrais divgadu ziņojums par daudzpusējas atzīšanas principa piemērošanu vienotajā tirgū – COM(2002)419, galīgā redakcija, 23.7.2002.

pienākums ir atlīdzināt privātpersonām zaudējumus un kaitējumu, kas radies, pārkāpjot tieši piemērojamos Kopienas tiesību aktus, par ko tās var saukt pie atbildības, praksē šī nenoteiktība noved pie izvairīšanās no riska: uzņēmumi „rīkosies droši”, izvairoties no visiem iespējamajiem konfliktiem vai diskusijām ar ražojuma galamērķa dalībvalsts iestādēm.

Preču brīvas aprites princips ir ietverts Līgumā, un tas bijis par pamatu vairākiem Tiesas nolēmumiem. Jānostiprina centieni panākt, lai tas pilnībā darbotos tā, lai likumīgi vienā dalībvalstī tirgotus ražojumus varētu bez grūtībām tirgot citviet ES. Tāpēc ar *priekšlikumu regulai, ar ko nosaka procedūras, lai dažus valstu tehniskos noteikumus piemērotu citā dalībvalstī likumīgi tirgotiem ražojumiem, un ar ko atceļ Lēmumu 3052/95/EK*, tiek nodrošināts, ka uzņēmumi var paļauties uz šo Līgumā ietverto principu un ka valstu administrācijām ir instrumenti tā īstenošanai.

Priekšlikuma pamatā ir **pārredzamība un efektivitāte**: proti, tādas informācijas pārredzamība, ar kuru apmainās uzņēmumi un valstu iestādes, efektivitāte, izvairoties no pārbaužu un testēšanas dublēšanās, vienlaikus sniedzot iespēju dalībvalstīm augstā līmenī saglabāt savu patērētāju un vides aizsardzību. Priekšlikumā ir īpaši aplūkots pierādīšanas pienākums un noteiktas procedūras prasības, ražojumam liedzot piekļuvi tirgum. Saskaņā ar priekšlikumu ražojuma galamērķa dalībvalstij rakstiski jāsniedz precīzs tehniskais vai zinātniskais pamatojums, kādēļ tā liedz ražojumam ienākt attiecīgās dalībvalsts tirgū. Turklāt uzņēmējam būs tiesības aizstāvēties un iesniegt pamatotus argumentus kompetentajām iestādēm.

5.2. Ražojumu laišana tirgū: pats galvenais – drošums!

Līdz ar pakāpenisku iekšējā preču tirgus veidošanos ir pieņemtas **visdažādākās procedūras un noteikumi**. Daži no tiem uzņēmējiem un uzraudzības iestādēm ir ārkārtīgi apgrūtināši un rada nevajadzīgi lielas administratīvās izmaksas un juridisko nenoteiktību, tos piemērojot. Lai arī sākotnēji tehniskie noteikumi bija paredzēti veselības un drošuma palielināšanai, tos var izmantot arī par tirgus protekcionisma instrumentiem.

Pirmkārt, ir jāvienkāršo noteikumi par ražojumu **atbilstības novērtēšanu** uzņēmumiem un iestādēm. Dažiem ražojumiem to pašreizējā stāvoklī ir jāpiemēro atšķirīgas procedūras, lai tie atbilstu vairāku atšķirīgu direktīvu prasībām. Uzņēmumiem daudzās jomās jāpanāk atbilstība ne tikai vienam tiesību aktam, bet daudziem un dažādiem juridiskajiem dokumentiem. Atšķirīgā formulējuma un jēdzienu dēļ uzņēmumiem ir aizvien grūtāk izprast tiem piemērojamos juridiskos pienākumus. Lai tiesību akti tiktu atbilstoši īstenoti, uzņēmumiem aizvien vairāk jāizmanto juridisko ekspertu atzinumi. Dažos gadījumos ražotājiem pat obligāti jāgriežas dažādās pārbaudes iestādēs, lai panāktu viena un tā paša ražojuma sertificēšanu atbilstoši dažādām direktīvām. Turklāt radusies nepieciešamība pēc neatkarīgas un autoritatīvas atbilstības novērtēšanas iestāžu kompetences, objektivitātes un integritātes attestēšanas.

Otrkārt, **tirgus uzraudzības pasākumiem** ir būtiska nozīme, aizsargājot patērētājus no nedrošiem vai prasībām neatbilstošiem ražojumiem. Eiropas tirgus drošība lielā mērā ir atkarīga no Kopienas ražojumu drošuma prasību aktīvas un vienotas izpildes. Tomēr valstu iestādēm trūkst vajadzīgo līdzekļu, lai efektīvi un konsekventi veiktu

tirgus uzraudzību. Tās nemitīgi sastopas ar jauniem izaicinājumiem, piemēram, strauji mainīgā tautsaimniecība, jauni ražojumi tirgū un aizvien pieaugošs importa apjoms no trešām valstīm. Turklāt arvien pieaugošā komercdarījumu internacionalizācija un sarežģītība vēl vairāk apgrūtina sadales ķēdē darbojošos dalībnieku noteikšanu, un iestādes bieži vien nespēj atrast īsto personu, pie kuras griezties, ja radusies kāda problēma.

Tas, kā patlaban ir organizēta tirgus uzraudzība Eiropā, vairs neatbilst neierobežotam iekšējam tirgum. Ražojumi atrodas brīvā apritē Kopienā, nešķērsojot iekšējos robežpunktus, savukārt valstu iestāžu pilnvaras ir spēkā tikai attiecīgo dalībvalstu teritorijā.

Tādējādi nedroši ražojumi paslīd garām nepamanīti un tiek laisti tirgū. Tie nereti apdraud patērētāja veselību un finanšu stāvokli. Turklāt šāda situācija nepamatoti rada labvēlīgas konkurences priekšrocības uzņēmējiem, kuri „nerīkojas atbilstoši noteikumiem”, jo īpaši cenu jutīgās jomās. Neievērojot būtiskās vai procedūras prasības, viņiem ir iespēja ievērojami ietaupīt uz atbilstības izmaksu rēķina, tādējādi piedāvājot savus ražojumus par zemākām cenām nekā konkurentiem, kuri ievēro spēkā esošos tiesību aktus.

Tāpēc tirgus uzraudzības pasākumiem jābūt saskaņotiem un pastiprinātiem visā neierobežotajā iekšējā tirgū jomās, kur bieži vien ir vajadzīga Eiropas mēroga rīcība.

Treškārt, jānodrošina daudz labāka **CE zīmes** aizsardzība. Teorētiski tā uzdevums ir vienkāršs. Tas izpildes iestādēm un patērētājiem apliecina, ka ražotājs ir paziņojis, ka ir ievērotas visas piemērojamās EK direktīvas. Tāpēc ražojums ar CE zīmi iegūst no brīvas aprites Kopienā.

Turklāt daudzi tirgotāji Eiropas Savienībā un ārpus tās ne vienmēr izprot CE zīmes nozīmi, un vairāki ražojumi ar CE zīmi neatbilst tiesību aktiem. Šie ražojumi parasti nepiedāvā tādu pašu drošuma līmeni, kā ražojumi, kas atbilst piemērojamajiem tiesību aktiem, tāpēc tie būtiski apdraud patērētājus. Turklāt zemākas var būt prasībām neatbilstošo ražojumu ražošanas izmaksas. Tāpēc šāda situācija nepamatoti rada labvēlīgas konkurences priekšrocības tiem uzņēmējiem, kuri „nerīkojas atbilstoši noteikumiem”.

Ar priekšlikumu lēmumam par ražojumu tirdzniecības vienotu sistēmu tiks **racionalizētas dažādās** ražojumu **atbilstības novērtēšanas procedūras**, lai novērstu pārklāšanos un atvieglotu apgrūtinošās procedūras. Ar to tiks piedāvāti saskaņoti noteikumi attiecībā uz turpmākajiem tiesību aktiem.

Līdztekus šim priekšlikumam Komisija nodrošinās **CE zīmes juridisko aizsardzību**, reģistrējot to kā kolektīvu zīmi. Līdz ar šo jaunieviesto aizsardzību valsts iestādēm būs iespēji ātri un efektīvi rīkoties minētās zīmes ļaunprātīgas izmantošanas gadījumā. Turklāt tas aizsargās uzņēmumus, kuri ievēro noteikumus, pret negodīgiem tirgotājiem, kuri CE zīmi uzliek ražojumam, kurš nepiedāvā augsta līmeņa aizsardzību, kāda ir obligāta Eiropā.

Ar priekšlikumu regulai, ar ko izklāsta akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības saistībā ar ražojumu tirdzniecību, tiks atvieglota atbilstības novērtēšana, veicot laboratoriju un pārbaudes iestāžu **akreditēšanu** tā, lai to sertifikāti un pārbaudes ziņojumi būtu nekavējoties pieņemami visā ES.

Joprojām pats galvenais ir ražojumu drošums patērētājiem. Tāpēc ar priekšlikumu regulai, ar ko izklāsta akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības saistībā ar ražojumu tirdzniecību, tiks nostiprināti **tirgus uzraudzības pasākumi** visā ES tā, lai prasībām neatbilstoši ražojumi būtu viegli identificējami un tiktu izņemti no tirgus.

5.3. Palīdzība pilsoņiem, pārvietojot automašīnu uz citu dalībvalsti

Komisija ir solījusi Pilsoņu darba kārtībā⁴ atcelt īpašos šķēršļus pilsoņiem. Pilsoņiem bieži vien rodas šķēršļi, iegādājoties mehānisko transportlīdzekli citā dalībvalstī. Lai gan vairāki pasākumi (piemēram, ES visa transporta līdzekļa tipa apstiprinājuma (*WVTA*) sistēma un jaunā grupveida atbīvojuma regula par konkurences noteikumu piemērošanu mehānisko transporta līdzekļu pārdošanai un apkopei) ir ievērojami atvieglājuši mehānisko transportlīdzekļu iegādi citās valstīs, daudzi pilsoņi joprojām saskaras ar nevajadzīgas dokumentācijas sagatavošanu un papildu izmaksām, reģistrējot savu automašīnu vai pārvedot to uz savu mītnes valsti. Daudzās praktiskās problēmas, ko rada birokrātiskās formalitātes saistībā ar automašīnas reģistrēšanu vēl aizvien ir būtisks šķērslis pilsoņiem, iegādājoties automašīnu ārzemēs.

Iespējams, ilgtermiņā lielākā daļa šo problēmu izzudīs tad, kad visām automašīnām būs vienota reģistrācijas apliecība.

Tāpēc Komisija ir nolēmusi publicēt *skaidrojošu paziņojums par procedūrām to mehānisko transportlīdzekļu reģistrācijai, kuru izcelsme ir citā dalībvalstī*. Paziņojumā ir sniegts visaptverošs pārskats par EK tiesību aktu principiem, kas piemērojami autotransporta līdzekļu reģistrācijai dalībvalstī, kura nav iegādes valsts, un reģistrācijas pārvietošanai starp dalībvalstīm, ņemot vērā jaunākos sasniegumus Eiropas likumdošanā un Tiesu praksē.

Paziņojums kalpos par pamatu Pilsoņiem paredzētai rokasgrāmatai par transportlīdzekļu pārvietošanu ES.

6. SECINĀJUMS

Viena no galvenajām Eiropas Komisijas izvirzītajām prioritātēm ir panākt labāku iekšējā preču tirgus darbību attiecībā uz uzņēmumiem un pilsoņiem. Pamatprasības

⁴ COM (2006) 211, 10.5.2006.

būtiski neatšķiras no prasībām, kuras tika izklāstītas 1985. gadā, kad Komisija publicēja Balto grāmatu par iekšējā tirgus pabeigšanu, un 1993. gadā, ieviešot vienotu Eiropas tirgu. Patlaban, tāpat kā toreiz, vienots un neierobežots tirgus ir labākais veids, kā sekmēt Eiropas ekonomikas konkurētspēju. Tādējādi labāka iekšējā preču tirgus darbība ir izšķirošs atjaunotās nodarbinātības un izaugsmes stratēģijas elements, lai ES varētu sacenties un gūt panākumus globalizētā ekonomikā, kurā mūsu galvenajiem tirdzniecības partneriem ir liels un vienots tirgus. Šīs četras iniciatīvas ir nozīmīgs solis minētajā virzienā. Tās ir jaunās, 21. gadsimta iekšējā tirgus stratēģijas pamatelements.